Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	5C/95/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8311206219
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Lisá
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2015:8311206219.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v právnej veci žalobkyne S. D., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., B. č. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Antonom Hencovským, AK JUDr. Anton Hencovský & spol., Františkánska č. 3, Košice proti žalovaným I/ Y. D., D.. D..O..M.., so sídlom N. X, J. IČO: XX XXXXXX, zást. Advokátskou kanceláriou NIŽNÍK spol. s.r.o., Kováčska 21, Košice, 2/ S. - D. G. S..D.., K. O. X, J., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

Žalovaný v 1.rade je povinný uhradiť žalobkyni 40.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

Žalobu proti žalovanému v 2.rade zamieta.

O trovách konania rozhodne súd v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Žalovaný v 1.rade je povinný uhradiť súdny poplatok z návrhu vo výške 2.400 eur na účet Okresného súdu Humenné v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa žalobou podanou dňa XX.XX.XXXX žiadala zaviazať žalovaných v 1. - 3.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť jej 70.000 eur s prísl. z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX v Y..

Žalobu odôvodnila tým, že tohto dňa došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný v 1.rade a to na osobnom motorovom vozidle značky Š.T. M. R.: J.-XXXSH a za toto konanie bol aj právoplatne odsúdený. Pri tejto dopravnej nehode žalovaný v 1.rade narazil do osobného motorového vozidla značky V. J., R.: Y.-XXX S., v dôsledku čoho bol zranený vodič tohto vozidla, ale aj jeho spolujazdkyňa, t.j. žalobkyňa, ktorá v čase dopravnej nehody bola v XX. týždni tehotenstva. Pri tomto náraze utrpela žalobkyňa zranenia, následkom ktorých musela byť vykonaná urgentná sekcia, po ktorej jej narodené dieťa L. krátko po 35 minútach zomrela. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k preukázateľnému neoprávnenému zásahu do osobnostného práva žalobkyne tak, že bolo zasiahnuté do jej práva na súkromie ako čiastkového práva na ochranu osobnosti, pretože spôsobením smrti dcéry žalobkyne jej bola spôsobená nenapraviteľná ujma. Žalobkyňa poukázala na ustanovenie § 11 a násl. O. z. s tým, že má za to, že na jej strane došlo k vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobkyňa vychádzala zo závažnosti vzniknutej ujmy vo vymedzených právach žalobkyne, ktorá je daná mierou intenzity, ako aj dlhotrvajúcimi dôsledkami neoprávneného zásahu s tým, že určená výška 70.000 eur by mala aspoň čiastočne zmierniť preukázanú ujmu, hoci ani

táto hmotná satisfakcia nepochybne nemôže odčiniť dôsledky tragickej nehody, ktorá zanechala v živote žalobkyne trvalé následky. Smrť dcéry žalobkyne mala za následok nutnosť vyhľadania psychologickej pomoci, pretože žalobkyňa sa nevedela a nevie zmieriť s tragickými následkami predmetnej dopravnej nehody a pretrvávajú u nej psychické problémy doposiaľ. Žalobkyňa prežíva citovú ujmu vo forme nepríjemných pocitov, úzkosti, smútku, zúfalstva zo straty milovanej osoby.

Žalobkyňa podala žalobu aj voči žalovanému v 2.rade, ktorého zodpovednosť podľa žalobkyne je daná analogickou aplikáciou ustanovenia § 420 ods. 2 v spojení s ustanovením § 853 O. z., pretože v čase dopravnej nehody žalovaný v 1.rade vykonával pre svojho zamestnávateľa, ktorým bol žalovaný v 2.rade, pracovné úlohy na služobnom motorovom vozidle.

Proti žalovanej v 3.rade žalobkyňa podala žalobu z dôvodu, že táto je zodpovedná podľa ustanovenia § 823 O. z. v spojení s ustanovením § 15, § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z. z., pretože v čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená, povinne zmluvné poistené u žalovanej v 3.rade.

Žalobkyňa po podaní žaloby podaním doručeným súdu dňa XX.XX.2013 zobrala žalobu voči žalovanému v 1.rade späť, na základe čoho Okresný súd Y. uznesením XC/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX konanie voči žalovanému v 1.rade zastavil. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie zástupca žalobkyne. O tomto odvolaní rozhodol Krajský súd v G. tak, že zmenil rozhodnutie Okresného súdu Y. vo výroku o trovách konania a žalovanému v 1.rade náhradu trov konania nepriznal. Uznesenie č. k. XXCo/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX tvorí č.l. 234 spisu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä rozsudkom Krajského súdu v G. zo dňa XX.XX.XXXX, č. k. XTo/XX/XXXX-XXX, dohodou zo dňa XX.XX.XXXX o odovzdaní osobného motorového vozidla, listom spoločnosti Y. D. D.. D. O..M.., J., potvrdením o poistení zodpovednosti č. XXXXXXXXXX, flotilovou poistnou zmluvou pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXX a aj všeobecnými poistnými podmienkami k tejto zmluve, správou o psychologickom vyšetrení žalobkyne, obsahom spisu Okresného súdu Y., sp. zn. XC/XX/XXXX a zistil tento skutkový stav:

Krajský súd v G. rozsudkom zo dňa XX.XX.XXXX č. k. XTo/XX/XXXX-XXX, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa XX.XX.XXXX, zrušil rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. XT/XXX/XXXX. Súčasne rozhodol vo veci tak, že obžalovaného I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, okr. T. - M. uznal vinným, že dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX.XX hod. po ul. V. v Y. v smere k ul. K. viedol osobné motorové vozidlo zn. Š. M., EČ: J. XXX D., pričom na križovatke týchto ulíc v rozpore s povinnosťami uvedenými v § 19 ods. 1, 3 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, v znení neskorších predpisov, s vozidlom vošiel do križovatky, kde narazil do prednej pravej časti po hlavnej ceste idúceho osobného motorového vozidla zn. V. J., EČ: Y.-XXX S., ktoré viedol v tom čase vodič G. D. v ľavom jazdnom pruhu štvorprúdovej vozovky v smere z Y., v dôsledku čoho G. D. utrpel zranenia a to pohmoždenie prednej strany hrudnej steny vpravo ľahšieho stupňa, pohmoždenie malička pravej ruky ľahšieho stupňa s dobou liečenia v trvaní 6 dní. Jeho spolujazdkyňa S. D., t.j. žalobkyňa sediaca na mieste spolujazdca vpredu, v tom čase v XX. týždni gravidity, utrpela pohmoždenie prednej hrudnej steny ľahšieho stupňa, pohmoždenie prednej brušnej steny ľahšieho stupňa, odlúčenie placenty, z ktorého dôvodu jej bola urobená urgentná sekcia, po ktorej narodené dieťa L. D. krátko po 35. minútach zomrela a to v dôsledku prerušenia dodávky kyslíka do tela novorodenca s následnou hypoxiou - zníženým okysličovaním tkanív a orgánov pri vnútromaternicovom dusení s poškodením centrálneho nervového systému. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a spáchal uvedený čin závažnejším spôsobom konania a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona.

Dohodou zo dňa XX.XX.XXXX spoločnosť Y. D., D.. D. O..M.., N. X, J. - žalovaný v 2.rade odovzdal osobné motorové vozidlo značky ŠPZ: J.-XXX D., Š. M. svojmu pracovníkovi I. Q., t.j. žalovanému v 1.rade pre služobné, i súkromné účely.

Spoločnosť Y. D., D.. D. O..M.., J. listom oznámila Okresnému riaditeľstvu PZ v Y., Ú. I. a T. G., že vlastníkom osobného motorového vozidla ŠPZ: J.-XXX D., Š. M. je spoločnosť B. D. J.. E.., organizačná

zložka, K. Q. XXXX/X, J. - T. E., ktorá dňa 25.10.2007 vydala oprávnenie k používaniu vozidla spoločnosti Y. D., D.. D. O..M.., J..

Podľa potvrdenia o poistení zodpovednosti č. XXXXXXXXXX, osobné motorové vozidlo ŠPZ: J.-XXX D., Š. M. od XX.XX.XXXX bolo poistené v spoločnosti S. - D. G., a.s., teda žalovanej v 3.rade. Toto poistenie bolo uzatvorené na základe flotilovej poistnej zmluvy pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi poisťovateľom S. G. S..D.., J. a poistníkom B. D. J.. E.., organizačná zložka, J.. Súčasťou tejto zmluvy boli aj všeobecné poistené podmienky žalovanej v 3.rade účinné v čase vzniku dopravnej nehody.

Z výsluchu žalobkyne súd zistil, že dňa XX.XX.XXXX viezol žalobkyňu svokor k jej rodičom z Y. do Y., pričom žalobkyňa bola v X. mesiaci tehotenstva. Po ceste do Y. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej pocítila žalobkyňa veľký náraz, praskanie skla a pamätá si iba to, že ju vybrali z auta, kedy kričala, že je tehotná. Potom sa ocitla v sanitke a medzitým kričala opäť, že je tehotná. Žalobkyňa pri tom poukázala na to, že v danom prípade išlo o jej druhé tehotenstvo, keď očakávala narodenie prvého dieťaťa, pretože prvé tehotenstvo sa skončilo potratom. Poukázala tiež na to, že v minulosti trpela onkologickým ochorením po ženskej stránke, kde bola aj liečená a preto aj z týchto dôvodov bolo je tehotenstvo dňa 09.06.2008 riziková. Bola doma, bola sledovaná lekármi, vyšetrovaná v T., kde bolo konštatované, že očakáva narodenie dievčatka, na ktoré sa s manželom, aj s celou rodinou veľmi tešili. Pre dieťa vybrali aj meno L.. Potom, keď sa po nehode prebrala v nemocnici, dozvedela sa, že dieťa neprežilo, pričom bola v takom stave, že dieťa odviezli na pitvu do G. a videla ho iba v deň pohrebu. Na pohrebe bola žalobkyňa vo veľmi zlom psychickom, i fyzickom stave, keďže prišla z nemocnice a po pohrebe sa do nemocnice aj vrátila. Tvrdila, že nemohla jesť, piť, ani na nič myslieť. Po návrate z nemocnice domov sa tento stav ešte prehĺbil. Žalobkyňa sa veľmi trápila. Nedokázala sa na nič sústrediť, ležala v posteli. Vzápätí chcela ísť na cintorín, potom zase nečinne ležala v posteli a zase chcela ísť na cintorín a táto situácia a pocity v nej pretrvávali veľmi dlho. Odstupom času uviedla, že obdivuje blízkych, najmä manžela, ktorý spočiatku nemohol chodiť ani do práce, staral sa o ňu nejakú dobu doma a žalobkyňa bola nútená vyhľadať aj lekársku pomoc psychológa. Absolvovala sedenie u psychologičky G.. M. T. opakovane. Na dôkaz svojho tvrdenia žalobkyňa k žalobe pripojila aj správu o psychologickom vyšetrení u psychológa G.. M. T. zo dňa XX.XX.XXXX, ktorá potvrdzuje, že žalobkyňa absolvovala v uvedenom období celkovo 14 hodín psychologického poradenstva - psychoterapie, ktoré boli zamerané na psychologickú podporu a liečenie postraumatickej stresovej poruchy. Žalobkyňa trpela desivými snami, znovu prežívala traumatizujúce udalosti, mala panický strach z cestovania autom a tieto symptómy výrazne znižovali kvalitu jej života. Po čase nastalo aj zníženie intenzity prežívania týchto symptómov. Postupne u žalobkyne nastal čiastočný návrat niektorým symptómov postraumatickej stresovej poruchy pravdepodobne vyvolanej nárastom úzkosti pri ďalšom tehotenstve a v strachu o to, aby sa dieťa, ktoré po tejto nehode opäť očakávala, narodilo zdravé. Dňa XX.XX.XXXX sa žalobkyni narodilo dieťa - dcéra S.. Aj počas tehotenstva s týmto dieťaťom bola žalobkyňa na rizikovom tehotenstve a teda doma. Tvrdila, že po narodení dieťaťa bola celá rodina veľmi šťastná a až neskôr, keď začala S. rásť, opäť sa začali žalobkyni vracať spomienky na L., pretože si predstavovala pri pohľade na S., ako by vyrástla L. a v spomienkach ju trápilo to, že L. bolo zdravé dieťa, ktoré mohlo žiť ďalej, nebyť dopravnej nehody. Poukázala tiež na to, že s najväčšou pravdepodobnosťou už nebude mať ďalšie dieťa, keďže jej to lekári neodporúčajú, pričom S., ktorá navštevuje predškolské zariadenie, túži po súrodencovi a dožaduje sa ďalšieho súrodenca. I v súčasnej dobe žalobkyňa navštevuje stále cintorín s manželom pravidelne a prežíva neustály strach o dieťa S.. Po narodení S. vyhľadala aj pomoc psychiatra vo E. L. P., na meno ktorého si nevedela spomenúť, avšak lieky, ktoré jej on odporučil, jej nerobili dobre, tak ich vysadila a viacej tam nechodí. Žalobkyňa poukázala na to, že strach o S. má po tom, čo prišla dvakrát o dieťa. Kým v prvom prípade došlo k potratu už v prvom mesiaci tehotenstva, tak v prípade L. to bolo už vo vysokom štádiu tehotenstva. K dieťaťu si vytvorila vzťah, dala mu meno, videla ho na DVD s ultrazvukom, čítala knihy, spievala mu a vytvárala si k nemu veľmi vrelý vzťah. Na dieťa sa veľmi tešila po tom, čo prežila onkologické ochorenie, ktoré bolo riešené operáciou a po tom, čo prežila už prvý potrat. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu poukázala na to, že od žalovaných žiada 70.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, pretože satisfakcia vo forme ospravedlnenia nie je primeraným zadosťučinením vzhľadom na smrť blízkej osoby.

Žalovaní v 1.a 2.rade (poradie po čiastočnom späťvzatí žaloby voči pôvodne žalovanému v 1.rade) žiadali žalobu zamietnuť s tým, že každý z nich tvrdil, že v tomto konaní nie je vecne pasívne legitimovaný, a nie je za škodu zodpovedný. Z prednesu zástupkyne žalovaného v 1.rade súd zistil, že žalovaný v 1.rade žiadal, aby voči nemu bola žaloba zamietnutá a to z dôvodu, že nie je v konaní

pasívne legitimovaný. Otázku pasívnej legitimácie žalovaného v 1.rade je podľa zástupkyne žalovaného v 1.rade potrebné vykladať v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora vo veci Y., pretože Súdny dvor v tomto rozhodnutí konštatoval, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami sa odlišuje od rozsahu náhrady škody vyplývajúcej zo zodpovednosti poisteného za škodu. Teda, zatiaľ čo povinnosť krytia poistení je definovaná a zabezpečená právom Únie, rozsah náhrady škody sa v zásade spravuje vnútroštátnym právom. Podľa zástupkyne žalovaného v 1.rade však medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Únie patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Účelom samotného poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj v súlade s dôvodovou správou v zákone 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Podľa teda súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvolá nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv a tak musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Z tohto dôvodu žalovaný v 1.rade mal za to, že pasívne legitimovaným v tomto spore je žalovaný v 2.rade, teda poisťovňa. K samotnému žalobnému návrhu, pokiaľ ide o výšku tohto nároku uplatnenom žalobkyňou v tomto konaní zástupkyňa žalovaného v 1.rade uviedla, že ju považuje za neprimeranú, pretože účelom a cieľom tohto inštitútu je zmierniť, ale tento prostriedok a inštitút nie je prostriedkom majetkovej a finančnej likvidácie žalovaného subjektu a nemá v žiadnom prípade viesť ani k obohateniu žalobcu. Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia by mal súd zobrať do úvahy to, že k zásahu do osobnosti žalobkyne došlo neúmyselným a nedbanlivostným konaním a dopravná nehoda nebola výsledkom hrubého nedodržania dopravných predpisov.

Zástupkyňa žalovaného v 2.rade žiadala tak isto žalobu voči žalovanému v 2.rade zamietnuť s tým, že nie je daná jej pasívna legitimácia pre toto konanie. Napriek rozhodnutiu súdneho dvora EÚ vo veci Y./G. rozsudok Súdneho dvora v závere uviedol, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166 EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami treba vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ma pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Keďže naše vnútroštátne právo v rámci ustanovení zákona 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu nesubsumuje aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, žalovaný v 3.rade ako poisťovňa nemá povinnosť plnil takúto nemajetkovú ujmu navrhovateľke v tomto prípade. Poukázala na to, že slovenské právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám pri dopravnej nehode v § 13 O. z. v rámci práva na ochranu osobnosti. Toto ustanovenie však neupravuje zodpovednosti za škodu. Tá je upravená všeobecne v § 415 a nás. O.z., čo platí aj v prípadoch neoprávnených zásahov do osobných práv. Na základe toho mala zástupkyňa žalovaného v 2.rade názor, že vzhľadom na to, že v našom vnútroštátnom práve takáto úprava nie je, do toho času zmeny právnej úpravy, v ktorom bude náhrada nemajetkovej ujmy takto do právnych predpisov zahrnutá, nie je možné považovať poisťovateľa povinného zmluvného poistenia za pasívne legitimovaný subjekt.

Z obsahu spisu Okresného súdu Y. sp. zn. XC/XX/XXXX bolo zistené, že v tomto konaní si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z toho istého dôvodu vo výške 30.000 eur uplatnil aj manžel žalobkyne, t.j. G. D.. O tomto nároku rozhodol Okresný súd Y. rozsudkom XC/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX tak, že zaviazal žalovaného v 1.rade I.L. Q. zaplatiť žalobcovi 10.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Rovnako zamietol žalobu aj proti žalovanému v 2.rade, t.j. zamestnávateľovi žalovaného v 1.rade Y. D., D.. D. O..M.., N. X, J. a poisťovni S. - D. G., S..D.., K. O. X, J..
Proti tomuto rozsudku podali účastníci konania odvolanie a o odvolaní rozhodoval Krajský súd v G. tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby proti žalovanému v 3.rade, teda poisťovni, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému v 2.rade tak, že žalovaný v 2.rade, t.j. zamestnávateľ I. Q. je povinný zaplatiť žalobcovi 30.000 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému v 1.rade tak, že žalobu voči nemu zamietol. Z dôvodov tohto rozhodnutia vyplýva, že Krajský súd v čase rozhodovania bol toho názoru, že zodpovednosť za náhradu nemajetkovej ujmy má iba žalovaný v 2.rade zamestnávateľ vodiča I. Q., ktorý dopravnú nehodu spôsobil. Rozsudok sa stal právoplatným dňa XX.XX.XXXX pokiaľ ide o

výrok o zamietnutí žaloby a o zmene, keďže súd ďalej rozhodoval samostatným uznesením o náhrade trov tohto konania.

Na základe takto vykonaného dokazovania zistil súd, že podaná žaloba je dôvodná čiastočne.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ratifikovaného pod č. 209/1992 Zbierky, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu proti neoprávneným zasahovaniam do súkromného rodinného života.

Podľa článku 15 ods. 1, 2 Ústavy SR každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Nikto nesmie byť pozbavený života.

Podľa ustanovenia § 11 O. z. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 O. z. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 O. z. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 O. z. výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Právna úprava ochrany súkromia vychádza z toho, že do súkromného života fyzickej osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Toto práva zabezpečuje pre fyzickú osobu nerušenosť jej súkromnej sféry, kde môže všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Súčasťou tohto práva na súkromie je aj právo na rodinný život a dieťa narodené v rodine je súčasťou tohto vzťahu s tým, že platná právna úprava ochraňuje ľudský život už pred narodením. Medzi dieťaťom a jeho rodičmi existuje zväzok rovnajúci sa rodinnému životu, ktorého podstatou je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ústava chráni súkromie fyzickej osoby a jej rodinných vzťahov voči iným fyzickým osobám, pričom sú tu zahrnuté vzťahy sociálne, kultúrne, morálne a materiálne. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného rodinného života môže porušením práva na život v jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb a to za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti a je tu príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení, alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Takýmto protiprávnym konaním tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi spôsobená ujma, ktorá mu čiastočne, alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby - nemajetková ujma postihujúca inú, ako majetkovú sféru osobnosti sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj emocionálna ujma.

Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je žaloba, ktorou sa fyzická osoba domáha podľa ustanovenia o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať aj podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, teda ustanovenia § 11 a násl. O. z. poskytujú právny základ nároku na náhradu nehmotnej ujmy spôsobenej neoprávnenými zásahmi do súkromného a rodinného života garantovanými článkom 19 ods. 2 Ústavy SR.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa XX.XX.XXXX došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný v 1.rade, ktorý v čase dopravnej nehody bol zamestnancom žalovaného v 2.rade a pri ktorej utrpela žalobkyňa zranenia, následkom ktorých musela byť vykonaná urgentná sekcia, pri

ktorej narodené dieťa krátko po XX. minútach zomrela. Smrťou blízkej osoby došlo nesporne k zásahu do osobnostného práva žalobkyne tak, že bola narušená celistvosť jej rodiny, bolo zasiahnuté do jej súkromného rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, najmä v citovej oblasti nenapraviteľné. Žalobkyňa utrpela citovú ujmu, spočívajúcu v nepríjemných pocitoch smútku, šoku, ľútosti, ale aj úzkosti a strachu, ktorý pretrváva doposiaľ aj po narodení jej ďalšieho dieťaťa.

Subjektmi zodpovednými za zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení, alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osobnosti, jej fyzickej a morálnej integrity, môžu byť buď fyzické osoby, alebo osoby právnické. V prípade, že za zásah zodpovedá právnická osoba, vychádza sa všeobecne z toho, že ak bol zásah do osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou k realizácii činnosti tejto právnickej osoby, postihujú občiansko-právne sankcie podľa § 13 O. z. samotnú právnickú osobu a to pri analogickom použití ustanovenia § 420a ods. 2 O. z. v spojení s § 427 a násl. O. z. a § 853 O. z. Z tohto hľadiska je teda zodpovedný žalovaný zamestnávateľ vodiča, t.j. spoločnosť Y. D., D.. D. O..M.. (podobný názor bol vyslovený aj v rozhodnutí XXCdo/XXX/XXXX Najvyšší súd SR). Pri určení zodpovedného subjektu za zásah do súkromia žalobkyne vychádzal teda súd zo zásady, podľa ktorej, ak bol neoprávnený zásah do osobnosti spôsobenej niekým, kto bol použitý právnickou, či fyzickou osobou v realizácii činnosti tejto právnickej osoby, či fyzickej osoby, postihuje občiansko-právna sankcia podľa § 13 O. z. samotnú právnickú, či fyzickú osobu pri analogickom použití ustanovenia § 420 ods. 2 O. z. v spojení s ustanovením § 853 O. z. a § 427 a násl. O. z. Predpokladom analogického použitia ustanovenia § 420 ods. 2 O. z. v danom prípade je, že činnosť zamestnanca celkom zrejme nepostrádala miestny, časový a vecný vzťah k plneniu úloh právnickej osoby, keď v konaní nebolo spochybňované, že by žalovaný (pôvodne žalovaný v 1.rade) v dobe predchádzajúcej bezprostredne dopravnej nehode, ktorú zavinil, neplnil úlohy vyplývajúce z činnosti žalovaného v 2.rade a že by sa tak dopustil v tomto zmysle excesu.

Ustanovením § 13 O. z. fyzickej osobe dotknutej v jej osobnostnej sfére dala mimo iného právo požadovať z tohto dôvodu zodpovedajúce zadosťučinenie a to morálne, alebo prípadne majetkové. Ak Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 za určitých kvalifikovaných podmienok poskytuje možnosť priznať postihnutej fyzickej osobe zadosťučinenie v peniazoch, potom to súčasne nevymedzuje prípadnú hranicu či už minimálnu, alebo maximálnu pre určenie jej výšky. Súd v medziach týchto ustanovení mal za to, že primerané finančné zadosťučinenie pre žalobkyňu je 40.000 eur, ktoré jej priznal a zaviazal žalovaného v 1.rade k náhrade tejto nemajetkovej ujmy. Táto suma aj vzhľadom na rozsudok Krajského súdu v G., ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Y. a priznaná nemajetková ujma manželovi žalobkyne G. D. vo výške 30.000 eur je z pohľadu súdu primeraná, pretože žalobkyňa, ktorá bola matkou tohto dieťaťa, prežívala intenzívnejšie zásah do jej súkromia, čo v konaní bolo nepochybne preukázané, keďže išlo o jej druhé tehotenstvo po tom, čo prvé skončilo potratom, po tom, čo bola onkologickým pacientom po ženskej stránke, bola podrobená operácii a tešila sa na dieťa, ktoré očakávala, keďže v čase dopravnej nehody bola už v XX. týždni tehotenstva a mala k nemu vytvorený aj citový vzťah. Suma 40.000 eur, ktorú súd priznal žalobkyni, by mala čiastočne zmierniť preukázanú ujmu, hoci ani táto hmotná satisfakcia nepochybne nemôže odčiniť dôsledky tragickej nehody, ktorú zanechala v živote žalobkyne trvalé následky. V súlade s citovaným zákonom pri výške náhrady nemajetkovej ujmy sa prihliada k závažnosti vzniknutej ujmy a k okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd mal za to, že strata člena rodiny je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny závažným spôsobom a preto morálne zadosťučinenie je celkom nepostačujúce. Pokiaľ ide o okolnosti, ku ktorým došlo k zásahu, súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku vydaného v trestnej veci proti vodičovi motorového vozidla, kde sa konštatovalo, že síce išlo o trestný čin spôsobený z nedbanlivosti, ale ním bola spôsobená ťažká ujma na zdraví a uvedený čin bol spôsobený závažnejším spôsobom konania a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Posúdením týchto dvoch kritérií rozhodujúcich pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy dospel k záveru, že náhradu je potrebné poskytnúť vo výške 40.000 eur. Súd žalobu voči žalovanému v 2.rade (pôvodne žalovaný v 3.rade) zamietol, pretože pokiaľ ide o tohto žalovaného, vzniku občiansko-právnej zodpovednosti za majetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 O. z. musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu spolu s objektívnym spôsobom vyvolať nemajetkovú ujmu. Tento zásah musí byť neoprávnený a musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a neoprávnenosťou zásahu. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov potom vylučuje možnosť nástupu sankcie podľa § 13 O. z. Žalovaný v 2.rade ako poisťovňa je len účastníkom poisteného vzťahu zo zodpovednosti poistenia vozidla uzavretého medzi ňou a prevádzkovateľom motorového vozidla a je nepochybné, že sám nezasiahol do osobnostných práv žalobcu.

Súd mal za to, že zo žiadneho ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nevyplýva, že by rozsah poistného krytia zahŕňal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, lebo tento nárok sa v celom zákone ani nespomína. Súd mal teda zato, že tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a násl. O. z. nie je krytý predmetným zmluvným poistením. Na podporu uvedeného poukazuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. XCdo/XXX/XXXX, podľa ktorého chráneným predmetom, za poškodenie ktorého má poisťovateľ plniť za poistného poškodenému, ak v zmluve nie je uvedené inak, nie je zásah do súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život a teda podľa súčasnej platnej právnej úpravy podľa tohto zákona nemožno priznať mu náhradu nemajetkovej ujmy. Aplikačná prax vnútroštátnych súdov potvrdzuje, že rozsah poistného krytia podľa zákona o poistnom zmluvnom poistení nepokrýva nemajetkovú ujmu. Aj napriek rozsudku Európskeho súdu vo veci Y. súd mal za to, že každý členský štát mal zosúladiť svoje vnútroštátne právo so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/S, ktorej účelom je, aby každý členský štát prijal opatrenia potrebné na zabezpečenie krytia zodpovednosti za škodu vzhľadom k používaniu motorových vozidiel na svojom území (bod 3 smernice) a aby všetky motorové vozidlá na území spoločenstva boli pre tento prípad poistené (bod 8 smernice). Zo smerníc, ktoré nie sú priamo aplikovateľné, aplikovateľné sú iba nariadenia vyplýva, že každý členský štát by mal prijať vnútroštátnu právnu úpravu, ktorou by zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel, je pokrytá poistením, pričom poistenie povinne pokrýva škodu na majetku a ujmy na zdrví. Keďže v súčasnej dobe tomu tak nie je, súd z vyššie uvedených dôvodov žalobu voči žalovanej poisťovni zamietol.

O trovách konania rozhodol súd v súlade s ustanovením § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O súdnom poplatku rozhodol súd v súlade s ustanovením § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení noviel v spojení s položkou 1 písm. a) sadzobníka predmetného zákona, pretože žalobkyňa bola vo vzťahu k žalovanému v 1.rade úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, môže sa oprávnený domáhať exekúcie podľa osobitného predpisu.